

Kirkesamarbeid og økumenikk i Europa

Konferansen av europeiske kirker (KEK)

Konferansen av europeiske kirker (KEK) er den bredest sammensatte økumeniske organisasjonen i Europa, med hovedsete i Brussel. Organisasjonen har 115 ortodokse, anglikanske, gammelkatolske og protestantiske medlemskirker, i tillegg til kontakt med nasjonale kristne råd. KEK samarbeider også nært med den romersk-katolske kirke. KEK ble til i tiden etter andre verdenskrig og hadde sin første generalforsamling i 1959. Kirkene hadde den gang et stort behov for å støtte hverandre i tjeneste for forsoning og gjenoppbygging av samfunn og kirkeliv, et arbeid som fikk stor betydning for det politiske forsoningsarbeidet. Også i dag jobber KEK ut fra et ønske om åndelig fornyelse i kirkene, styrking av det felles kristne vitnesbyrd i Europa, arbeid for kirkens enhet, for menneskerettigheter, rettferdighet og fred.

KEKs programarbeid går langs to akser, der noe av arbeidet engasjerer kirker til dialog med hverandre gjennom teologiske samtaler og religionsdialog. Det er også ventet at KEK gjenopptar arbeid med misjon og diakoni.

“Engaging in constructive dialogue with people of different faiths and convictions is a key element of intercultural dialogue”

Jan Figel, EU Commissioner for Education and Culture

En annen del av arbeidet retter seg mot spørsmål som angår kirke og samfunn. KEK er en særlig plattform for å fremme kirkenes interesser inn i de europeiske institusjonene, som EU og Europaparlamentet.

Programprioriteringer:

Dialog med de europeiske politiske institusjonene

Ekklesiologi og teologiske samtaler

Fredsbygging og forsoningsarbeid

Menneskerettigheter

- Sommerskole
- Utdannelse
- Bibliotek og ressurser

Økonomisk og økologisk rettferdighet

- ECEN nettverket

Arbeidsliv og sosiale rettigheter

- CALL nettverket

Bioetikk

- Ressursmateriale

Opplæring i demokratisk deltakelse

Migrasjon og asylpolitikk

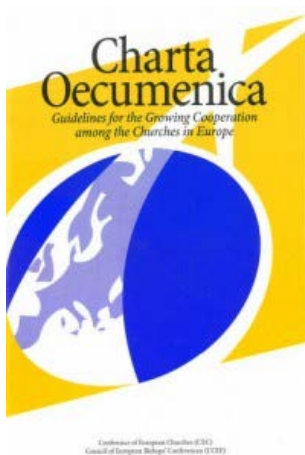
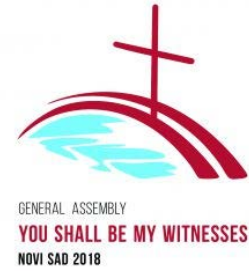
EU politikk og lovgivning

En viktig del av arbeidet er å jobbe for at menneskerettigheter prioriteres. Her fra KEKs sommerskole for menneskerettigheter i Palermo 2017.

Foto: KEK

«Dere skal være mine vitner»

31. mai – 5. juni, 2018 avholder Konferansen av Europeiske Kirker (KEK) sin 15nde generalforsamling. Generalforsamlingen finner sted i Novi Sad, i Serbia, og har som hovedtema: «Dere skal være mine vitner» (Apg. 1, 7 – 8). Tre bibelske nøkkelord som har dyp relevans for kirkenes arbeid i Europa i dag kommer til å prege generalforsamlingen: Vitnesbyrd, rettferdighet og gjestfrihet.

1. Vitnesbyrd

Sammen ga kirkene ut Charta Oecumenica i 2001, et dokument som gir retningslinjer for samarbeidet også i dag. Dette gir seg utslag i to hovedsatsinger; dialogen for kirkelig enhet, og kirkenes felles vitnesbyrd og misjon i dagens Europa. Fokus på forsoningsarbeid i Europa, både politisk og kirkelig, er en rød tråd i arbeidet.

2. Rettferdighet

Den politiske situasjonen i Europa har ledet til en studieprosess frem mot generalforsamlingen, «What future for Europe?». Studieprosessen tar sikte på å analysere den politiske situasjonen i dagens Europa, med usikkerhet rundt de europeiske institusjonene og tendenser til økt nasjonalisme. KEK er en viktig stemme for sivile og kirkelige aktører opp mot de europeiske institusjonene, et arbeid som omfatter rettighetsspørsmål og mange aktuelle etiske problemstillinger. KEKs medlemskirker er invitert til å gi sine innspill til studieprosess og analyse av dagens situasjon, særlig med tanke på den rollen kirkene fortsatt kan spille for rettferdighet, forsoning og samarbeid i Europa.

3. Gjestfrihet

Flyktningkrise, arbeidsinnvandring og økt migrasjon er globale tendenser som bidrar til økt politisk uro i Europa. Kirkene i Europa spiller en viktig rolle i arbeidet med mottak og integrering av flyktninger og nødstilte mennesker som søker trygghet i Europa. Samtidig strever kirkene selv med de utfordringer som følger av kulturelle, religiøse og økonomiske ulikheter. Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME) samarbeider tett med KEK, og har blitt en viktig ressursorganisasjon for kirker, både i Europa og globalt. Her samles fakta og informasjon, her finnes råd og retningslinjer for kirker i møte med migrasjon, og her møtes etablerte kirker med migrantkirker.

Den norske kirke sender fire delegater til generalforsamlingen; Kristine Sandmæl, Atle Sommerfeldt, Ingvill Thorson Plesner og Andreas Henriksen Aarflot. Aarflot er medlem av KEKs styre og Den norske kirkes kandidat til gjenvalg i styret. Berit Hagen Agøy reiser som observatør.

“Europe will remain a dynamic continent as long as it looks to the future, that is to say attached to this “practical solidarity” to inspire a political vision of mutual freedom, equality, fraternity common to all its members.”

Visepresident i KEK, H. E. Metropolitt Emmanuel av Frankrike.

www.ceceurope.org

European Christian Environmental Network (ECEN)

Det europeiske kristne nettverket for miljø (ECEN) er KEKs hovedsatsing i miljøspørsmål. Nettverket har som mål å spre informasjon og utveksle erfaringer fra miljøarbeid i kirkene, slik som for eksempel Grønne menigheter-prosjekter. ECEN søker også å kunne gi et enhetlig vitnesbyrd i kristnes felles kamp for skaperverket. ECEN jobber derfor tett med de katolske bispekonferansene i Europa. ECEN jobber også med Kirkenes verdensråd for global klimarettferdighet, hvor politisk påvirkning for å nå FNs bærekraftsmål er viktige satsingsområder.

www.ecen.org

Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME)

CCME jobber tett med KEK, men er et eget kirkenettverk som jobber mot diskriminering av minoriteter, og for rettighetene til flyktninger, asylsøkere og migranter.

«Safe Passage» er et prosjekt CCME startet som en respons flyktningekrisen i Middelhavet. Prosjektet forbinder lokalt arbeid med grensovervåking og politisk arbeid for en mer human flyktning- og asylopolitikk. En viktig symbolhandling

som kommisjonen tok initiativ til var da katolske, ortodokse og protestantiske kristne møttes i

Lampedusa i oktober 2017 for å minnes den store båtulykken utenfor øya i 2013 (båtulykken forbindes ofte med begynnelsen på «flyktningkrisen»). Møtet ble også en viktig påminnelse om kirkenes forpliktelse til å beskytte og ønske migranter og flyktninger velkomne, fordi det er en del av evangeliets kjernebudskap.

Lemma Desta er leder i eksekutivkomiteen i CCME, og Andreas Henriksen Aarflot er KEK-styrets representant i eksekutivkomiteen.

www.ccme.be

Leuenbergfelleskapet

Community of Protestant Churches in Europe (CPCE)

I 1973 inngikk reformerte, lutherske og unerte kirker i Europa en avtale om kirkefelleskap, på bakgrunn av en felles forståelse av evangeliet. Avtalen innebærer ikke en felles protestantisk bekjennelse for kirkene, men kirkene som har underskrevet har inngått det vi kaller «fullt alter- og prekestolfelleskap». Med utgangspunkt i denne avtalen ble Community of Protestant Churches in Europe (CPCE) til. Leuenbergavtalen åpner for nært gudstjenestelig

samarbeid, utveksling av kirkelige medarbeidere og samarbeid for utdanning til kirkelig tjeneste. CPCE bidrar til at kirkene kan utvikle og utveksle liturgiske ressurser og legger til rette for kirkemusikals samarbeid. CPCE driver studieprosesser og læresamtaler mellom medlemskirkene og andre kirkefamilier, som ortodokse kirker, den romersk-katolske kirke og baptister. Samtalene handler bl.a. om kirkeforståelse, dåp, nattverd og kirkelig

tjeneste. CPCE driver også et forum for ung teologi i Europa. CPCE jobber også med protestantiske perspektiver på religionsmangfoldet i Europa. Et annet viktig arbeid er utvikling av ressursmaterieell som kirkene kan bruke i møte med aktuelle etiske problemstillinger.

CPCE avholder sin neste generalforsamling i Basel i september 2018. Den norske kirkes delegasjon er Kristine Sandmæl, Stein Reinertsen og Eivind Hermstad. Kristin Graff-Kallevåg, medlem av CPCEs råd, Tron Fagermoen, kandidat og Berit Hagen Agøy reiser som observatører.

www.leuenberg.net

Porvoofelleskapet

En annen viktig kirkeavtale Den norske kirke underskrev i 1996 er Porvooavtalen, hvor kirkene erklærer at de gjensidig anerkjenner hverandre og forplikter seg på fellesskap i misjon og tjeneste. Porvookirkene står nære hverandre i mange spørsmål, og har fullt alter- og prekestolfelleskap, men kirkene beholder samtidig sin egen bekjennelsestradisjon og identitet. Gudstjenestefellesskapet er en viktig kilde i Porvoofellesskapets arbeid for å vokse sammen i tro og tjeneste. En annen viktig del av fellesskapet er utveksling mellom menigheter, bispedømmer og kirkelige medarbeidere. Porvoofellesskapet er også et sted hvor kirkene kan konsultere hverandre i aktuelle spørsmål, teologiske så vel som sosialetiske, og hvor de kan vise solidaritet og be for hverandre.

I Porvoo-fellesskapet forplikter kirkene seg på:

- (i) å stå sammen i misjon og tjeneste, å be for og med hverandre og dele våre ressurser;
- (ii) å hilse hverandres medlemmer velkomne til å motta sakramentene og andre pastorale tjenester;
- (iii) å betrakte de dømte medlemmer av alle våre kirker som medlemmer av vår egen kirke;

www.porvoocommunion.org